

Περιεχόμενα

Προλογικό σημείωμα του Βάλτερ Πούχνερ	15
Πρόλογος της μεταφράστριας	21
Συγκριτικοί πίνακες (της μεταφράστριας, βλ. Πρόλογο)	31
Η Μεσαιωνική Λογοτεχνία (<i>Bernd Lutz</i>)	
Η Ευρώπη και η “Γερμανία” κατά το μεσαίωνα – ένα σκίτσο	51
Μια ρομαντική επανανακάλυψη	56
Γερμανική παγανιστική ποίηση, ηρωικό έπος	61
Από την αναγέννηση του Καρλομάγνου στους Στάουφερ:	
Πολιτικές και πολιτιστικές βάσεις	64
Ο κεντρικός ρόλος των μοναστηριών	66
Η επική λογοτεχνία της εποχής των Στάουφερ	76
Επιστροφή στους ηρωικούς τευτονικούς θρύλους:	
Το έπος των Νίμπελούνγκεν	91
Ιπποτική ερωτική ποίηση	94
Βασικά χαρακτηριστικά της γερμανικής λογοτεχνίας του ύστερου μεσαίωνα	105
Ανθρωπισμός και Μεταρρύθμιση (<i>Wolfgang Beutin</i>)	
«Ω, αιώνα! ω, επιστήμες!» – ο αναγεννησιακός Ανθρωπισμός	117
«Τα κατακάθια της τοκογλυφίας, των κλοπών και της ληστείας» – Κοινωνική κριτική και μεταρρυθμιστικά προγράμματα από τη «Μεταρρύθμιση του Σιγισμούνδου» μέχρι τον Χανς Ζαξ	124
«Διά τούτο πρέπει να γίνεις αυτοδίδακτος, άνθρωπε του λαού» – Ο λόγος ως όπλο	128
Η τυπογραφία, τα νεολατινικά και η μετάβαση στις εθνικές γλώσσες	129
«Να είμαστε ελεύθεροι και μόνο αυτό να επιθυμούμε» – τα κείμενα των επαναστατικών φυλλαδίων	133
Δύο μεταρρυθμιστές, ένας προπαγανδιστής	136
Η λογοτεχνία της Μεταρρύθμισης	144
«Ίδρυσαν Ωδική Συντεχνία» – μαγιστρικό χορωδιακό άσμα, δημοτικό τραγούδι, άσμα των πιστών, δογματική ποίηση	148

«Στη νεολαία να διδάξουμε το λόγο και τα έργα του Θεού
προκαλώντας ευχαρίστηση»: Το δράμα στη Μεταρρύθμιση 154
Φάρσα και μυθιστόρημα πριν από το μυθιστόρημα 158

Η Λογοτεχνία του Μπαρόκ (*Volker Meid*)

Η Γερμανία το 17ο αιώνα 167
Λογοτεχνία και κοινωνία 172
Η ανανέωση της λογοτεχνίας 176
Ποίηση και ρητορική 180
Γερμανική και παγκόσμια λογοτεχνία 182
Η ποίηση 185
Τραγωδία και κωμωδία 197
Μυθιστόρημα και άλλες μορφές του πεζού λόγου 206

Διαφωτισμός (*Inge Stephan*)

Πολιτικά και κοινωνικά τι είναι καινούριο; 221
Το κοινό αλλάζει. Ο ελεύθερος συγγραφέας ζητά το λόγο.
Δημιουργείται η αγορά λογοτεχνίας 222
Οι θεωρίες λογοτεχνίας του Διαφωτισμού από τον Γκότσεντ
μέσω του Λέσινγκ ως το κίνημα Θύελλα και Ορμή 229
Η πρακτική του Διαφωτισμού στο δράμα 233
Ο μεμονωμένος άνθρωπος ανακαλύπτει τον εαυτό του
στο μυθιστόρημα 247
Υποκειμενικότητα και κοινωνική κριτική στην ποίηση 250
Διδακτικός μύθος 252
Γένεση της λογοτεχνίας για παιδιά και νέους 253
Ορθολογισμός και αισθαντικότητα. Για τη διαλεκτική
του κινήματος του Διαφωτισμού 256

Εποχή της Τέχνης (*Inge Stephan*)

Μεταξύ επανάστασης και παλινόρθωσης 259
Αντίδραση στη γαλλική επανάσταση.
Κλασικισμός – Ρομαντισμός – Ιακωβινισμός 261
Η κλασικιστική περίοδος της Βαϊμάρης 267
Ο δρόμος προς το μυθιστόρημα διάπλασης (*Bildungsroman*) 276
Η σύνδεση δραματικού και επικού στοιχείου στη νουβέλα 279
Ο ρομαντισμός ως τρόπος ζωής και λογοτεχνίας 281
Οι γράφουσες γυναίκες του ρομαντισμού 290
Η Δημοκρατία του Μάιντς και η λογοτεχνική πράξη
των Γερμανών Ιακωβίνων 293

- Στο περιθώριο του κλασικισμού, του ρομαντισμού και
του ιακωβινισμού: Ζαν Πάουλ – Κλάιστ – Χέλντερλιν 296
- Ο όψιμος ρομαντισμός 306
- Το όψιμο έργο του Γκέτε ως καθρέφτης της εποχής 310
- Λατρεία και επίδραση του κλασικισμού στο 19ο και τον 20ό αιώνα 314

Προ-Μάρτιος (*Peter Stein*)

- Ξεκίνημα προς τη σύγχρονη εποχή 325
- Η αγορά βιβλίου, το επάγγελμα του συγγραφέα και η λογοκρισία 330
- Σε τι χρησιμεύει τώρα η λογοτεχνία; 335
- Η ατυχία τού να είσαι ποιητής ή: Από ιστοριογράφος
γίνε δημιουργός της ιστορίας 341
- Ο Χάινριχ Χάινε, *enfant perdu* (απολωλός πρόβατο) 346
- Το τέλος της τέχνης ή νέα εποχή και νέα τέχνη 351
- Το πρόγραμμα της πολιτικής ποίησης 359
- Κριτική της πολιτικής ποίησης: Η διαφωνία πολιτικής τάσης
και λογοτεχνικής πρακτικής 363
- Λογοτεχνία και σοσιαλισμός πριν και μετά το Μάρτιο 1848 366
- Λογοτεχνία ψυχαγωγική, παιδική και νεανική.
Γυναικεία λογοτεχνία 372
- Ανασκόπηση της εποχής: Νέοι τρόποι γραφής στην πεζογραφία,
την ποίηση και το δράμα 378
- Το 1848 και η κατάρρευση της προοπτικής του Διαφωτισμού 386

Ο Ρεαλισμός και η Εποχή της Ίδρυσης Βιομηχανιών (*Klaus Ehlert*)

- Η αντιφατική κατάσταση και οι προσπάθειες αναπαράστασής της 389
- Εθνική και φιλελεύθερη ανατροφή αντί γενικής πνευματικής
ελευθερίας; 396
- Άνοιξε καινούριους δρόμους η ίδρυση του Ράιχ το 1871; 400
- Λαϊκή λογοτεχνία και ηθογραφία 407
- “Στάσεις” ως λογοτεχνική απάντηση στην κοινωνική εξέλιξη 411
- Άντρες και γυναίκες συγγραφείς στρατευμένοι πολιτικά
μεταξύ 1848 και 1890 422
- Η ποίηση την εποχή του ρεαλισμού 428
- Ιδέα και πραγματικότητα στο δράμα του ρεαλισμού 433
- Η εξέλιξη της μαζικής λογοτεχνίας μετά το 1848 και οι στόχοι της 437

Ο Λογοτεχνικός Μοντερνισμός (1890-1920) (*Christine Kanz*)

- Οι νατουραλιστές, πρώτη γενιά του λογοτεχνικού μοντερνισμού 447
- Λογοτεχνικά κινήματα γύρω στο 1900 461
- Εξπρεσιονισμός (1910-1920) 475

Η Λογοτεχνία στη Δημοκρατία της Βαϊμάρης (*Inge Stephan*)

- Μετά την ήττα του Πρώτου Παγκόσμιου Πολέμου 499
 Η λογοτεχνία ως προϊόν 500
 Απαρχές μιας επαναστατικής λογοτεχνίας του προλεταριάτου 513
 Η «καινούρια γυναίκα» 516
 Η ποικιλία της πρόζας 520
 Νέα αντικειμενικότητα 529
 Δράμα επίκαιρο, λαϊκότροπο και διδακτικό 537
 Μεταξύ καλλιτεχνικότητας και στράτευσης – η ποίηση 545

Η Λογοτεχνία στο “Τρίτο Ράιχ” (*Inge Stephan*)

- Η κατάληψη της εξουσίας από τους εθνικοσοσιαλιστές 551
 Η «αισθητικοποίηση της πολιτικής» ή η φασιστική πολιτική ως «ολιστικό καλλιτέχνημα» 556
 Η λογοτεχνία της “εσωτερικής μετανάστευσης” 560
 Η συγγραφή στην παρανομία 566

Η γερμανική Λογοτεχνία της Εξορίας (*Inge Stephan*)

- Η έξοδος 571
 Αγónας για το «μέτωπο ενότητας» των εξόριστων συγγραφέων 577
 Αντιπαράθεσεις για ένα νέο αυτοπροσδιορισμό των εξόριστων συγγραφέων και της λογοτεχνίας.
 Η συζήτηση για τον εξπρεσιονισμό και το ρεαλισμό 580
 Ο ιδιαίτερος ρόλος του ιστορικού μυθιστορήματος 584
 Αντιφασιστική λογοτεχνική πρακτική 586
 Ο ιδιαίτερος ρόλος του Μπέρτολτ Μπρεχτ 593

Η γερμανική Λογοτεχνία μετά το 1945 (*Ralf Schnell*)

- «Όταν είχε τελειώσει ο πόλεμος» 603
 Πολιτιστική πολιτική των Συμμάχων 609
 Πολιτική και πολιτιστική δημοσιογραφία 615
 Απορίες σχετικά με την ποιητική “αποψίλωση” 617
 Οι δυσκολίες, να γράψει κανείς πρόζα 623
 Το δράμα στα μεταπολεμικά θέατρα 629

Η λογοτεχνία στη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας (*Wolfgang Emmerich*)

- Μοντέλο “Κοινωνία λογοτεχνίας”: Η λογοτεχνική ζωή μεταξύ κοινωνικής παιδαγωγικής και λογοκρισίας 639

- Η δεκαετία του '50: Αντιφασιστική συναίνεση και αντιπαράθεση
με τη «νέα παραγωγή» 649
- Μεταξύ κατάφασης και ουτοπίας – Οι ριζικές αλλαγές
στη δεκαετία του '60 665
- Εναντίον της εργαλειακής λογικής. Η λογοτεχνία των δεκαετιών
του '70 και του '80 686

Η λογοτεχνία στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας (*Ralf Schnell*)

- Τα λογοτεχνικά τεκταινόμενα 719
- Λογοτεχνία vs. Πολιτική: Τρόποι γραφής στη δεκαετία του '50 733
- Η πολιτικοποίηση της λογοτεχνίας (1961-1968) 751
- “Αλλαγή τάσης” – Η λογοτεχνία μεταξύ εσωτερικότητας
και εναλλακτικών μορφών ζωής (1969-1977) 783
- Η Νέα Σχολή της Φρανκφούρτης 794
- Η αντίσταση της αισθητικής – Η λογοτεχνία της δεκαετίας του '80 798

Τάσεις στη σύγχρονη γερμανόφωνη λογοτεχνία (*Michael Opitz / Carola Opitz-Wiemers*)

- Η τομή του 1989: Προϋποθέσεις και συνέπειες 815
- Λογοτεχνική διαχείριση της “Αλλαγής” στην πεζογραφία 824
- Μεταξύ «διαμετακομιστικής» και «βιωματικής» ποίησης; 840
- Παρελθόν που δεν πέρασε: Ολοκαύτωμα και φασισμός 853
- Συνομιλίες με ιστορικά πρόσωπα 868
- Εξερευνητικές αποστολές στις πηγές 872
- Η «δεσποινίς “λογοτεχνικό θαύμα”» ή «καταφθάνουν τα εγγόνια» 875
- Η 11^η Σεπτεμβρίου 2001 878
- Σε αναζήτηση της χαμένης παιδικότητας 881
- Ο παράγοντας εργασία στη λογοτεχνία 887
- Χώροι ανάμνησης και συναισθηματικές επιθέσεις –
Το θέατρο πριν και μετά την αλλαγή της χιλιετίας 891
- Λογοτεχνία μιας κοντινής διαφορετικότητας 900
- Λογοτεχνία στο διαδίκτυο / Διαδικτυακή λογοτεχνία 905

Βιβλιογραφία

- Υποσημειώσεων και Συγκριτικών Πινάκων 909

- Πίνακας όρων και εννοιών 911
- Πίνακας συγγραφέων και τίτλων έργων 919
- Προέλευση εικόνων 939